

## Kluge Marianne

---

**Fra:** Øvergård Trine Lise  
**Sendt:** 2. mars 2005 08:25  
**Til:** Kluge Marianne  
**Kopi:** Mathiesen Elin Aasmundrud  
**Emne:** VS: Styresak 02/05 Gudbrandsdal Energi, Sak NOU 2004: 26 Hjemfall



Sak 0205  
Hjemfall.doc (32 kB)

Denne skal journalføres.

Hilsen  
Trine-Lise Øvergård

-----Opprinnelig melding-----

**Fra:** Marie Gårderløkken [mailto:mg@ge.no]  
**Sendt:** 1. mars 2005 14:40  
**Til:** Øvergård Trine Lise  
**Emne:** Styresak 02/05 Gudbrandsdal Energi, Sak NOU 2004: 26 Hjemfall

Vedlagt ligger sak 02/05 NOU 2004: 26 Hjemfall, med påskrift fra GE's styre.

(See attached file: Sak 0205 Hjemfall.doc)

Med hilsen

Marie Gårderløkken  
Sekretær  
Gudbrandsdal Energi  
Postboks 93, Strandgaten 39, 2640 Vinstra  
Sentralbord: 61 29 46 00  
Direkte: 61 29 46 05  
Telefax: 61 29 46 01  
Email: mg@ge.no  
www.ge.no

# STYREPROTOKOLL

## GUDBRANDSDAL ENERGI

\*\*\*\*\*

Sak nr. : 02/05

Møtedato:28.02.05

Arkivnr. : 331

Saksbeh.:Winther

**Saksbetegnelse:** NOU 2004: 26 Hjemfall.

\*\*\*\*\*

### **Saksutredning:**

Hjemfallsutvalgets Innstilling.  
NOU 2004: 26 Hjemfall.

Vedlegg til saken: NOU 2004: 26 Hjemfall.

Denne saken, om Hjemfall av norske kraftverk, vil trolig i ettertiden stå som en av de viktigste saker Stortinget vil ha til behandling i dette århundret.

Det vil bli likestilt med Stortingets behandling av eierskapet til den norske sokkel og til vår olje.

Derfor er det svært beklagelig at regjeringen gjennom NOU ikke har foretatt en grundigere utredning av hvilke konsekvenser dette forslaget vil få for den norske energiforsyningen og det norske eierskapet til vår vannkraft.

Hjemfallsordningen ble innført av Stortinget for hundre år siden for å sikre nasjonalt eierskap til våre vannkraftressurser.

Denne ordningen som gir private og utenlandske eiere tidsbegrensede konsesjoner og med hjemfall til staten og offentlige eiere ved evigvarende konsesjoner, har sørget for at kraftsektorene og norsk vannkraft i dag er eid av det offentlige med 90 %.

Kraftsektoren har vært og er en av de viktigste for ikke å si den viktigste bærebjelken i det norske samfunn, samtidig som sektoren rår over noen av våre viktigste naturverdier.

Når Hjemfallsutvalgets flertall foreslår store endringer i hjemfallsreglene, setter utvalget i spill grunnlaget for dagens eierskap i vannkraftsektoren.

Innstillingen mangler en klar målangivelse. Flertallet har ikke beskrevet noe klart mål med de endringsforslag som er fremmet. Heller ikke kan vi se at flertallet har gitt noen klar beskrivelse av de virkningen endringen vil ha i forhold til de store samfunnsverdier kraftsektoren forvalter.

Flertallet i Hjemfallsutvalget går inn for lovutforminger som vil forhindre et stabilt norsk eierskap av våre vannkraftverk under henvisning til hva de mener EU kan akseptere. Dette kan medføre at store deler av norske vannkraftressurser blir kjøpt opp av utenlandske kraftselskap.

I tillegg fremmer de forslag som uthuler hjemfallsinstituttet og foreslår en ordning som kan medfører at 1/3 av de norske vannkraftressursene varig kommer på utenlandske hender.

Når kraftverk kommer for salg etter en eventuell lovendring, vil det kun være utenlandske kjøpere til så store verdier. Rent unntaksvis vil norske industriselskaper som Norsk Hydro være i stand til å by over. Alle de store i Europa står klare til å kjøpe seg opp. De store utenlandske kraftselskapene som E.ON og RWE fra Tyskland EdF fra Frankrike, Fortum fra Finland og Vattenfall fra Sverige står klare til å overta. Statkraft får ikke lov av Konkurransetilsynet til å bli større i Norge selv om de eventuelle nye eierne er større enn Statkraft i Norden, og fylkeskommunene/kommunene har blitt selgere, ikke kjøpere. Felles for flere av de eventuelt nye eiere er at de har stor markedsrett i det nordiske og europeiske marked og at de også har et betydelig offentlig eierskap. Det er derfor ikke privat sektor som blir utvidet ved et slikt salg.

En ser allerede at restruktureringen har ført til kun 4 – 5 store selskaper som dominerer i hvert marked. Flertallets forslag vil bidra til en slik utvikling også i Norge og Norden. Vi mener dette ikke er en ønsket utvikling for det norske samfunn og strømkundene, og at det ikke kan være en oppgave for norske lovgivere å bidra til en slik utvikling. At disse selskapene vil klar å tjene mer penger ved at de med sin markedsrett klarer å holde høyere priser, vil ikke være uventet. Det utenlandske eierskapet vil få stor makt over prisdannelsen i det norske marked. Det skyldes energilovens svakheter både med hensyn til investeringer i rett tid i forhold til markedets behov og i sikring av nok kraft til aksetabell pris i en tørrårssituasjon. Med en vekst i kraftbehovet må det investeres i ny kraft for at ikke kraftprisen skal bli for høy. Når våre store kraftselskap får utenlandske eiere og Statkraft eventuelt blir privatisert, har det norske samfunn ingen innflytelse på investeringene og hvilket avkastningskrav de nye eierne skal ha for å investere og dermed på kraftprisen. Vi vet at avkastningskravet har vært langt høyere i utenlandske selskap enn i norske. Dette vil ha konsekvenser for kraftprisen og leveringssikkerheten i normale år og enda mer i tørrår når kraftbalansen blir ennå strammere. I slike perioder vil vi få et privat monopol eller oligopol med dagens markedsordning.

I tillegg har de utenlandske eierne også en ikke ubetydelig kontroll med kabelforbindelsene mellom Norden og kontinentet, noe som sammen med eierskapet til kraften og vannmagasinene i Norge vil gi kontroll over transporten av kraft både inn og ut av det nordiske markedet. Det har selvfølgelig konsekvenser for kraftprisen.

Norske forbrukere ville være mer tjent med konkurranse mellom dagens mange offentlige eiere med mer eller mindre nedbetalte kraftverk, enn konkurranse mellom nye utenlandske eiere som skal forrente betydelige beløp som de har investert i overtakelsen av de offentlig eide kraftverkene og eventuelle andeler i Statkraft.

Før Regjeringen fremmer forslag om nye konsesjonslover for behandling i Stortinget, må det juridiske handlingsrommet innenfor EØS-avtalen utredes.

**Gudbrandsdal Energi AS krever at:**

Saken ikke fremmes for endelig behandling før grundige konsekvensutredninger foreligger som bl. annet:

- Konsekvenser av salgspresset når det gjelder fremtidig eierskap
- Markedsmakt, kraftpriser og leveringssikkerhet i et fremtidig kraftmarked med få sterke utenlandske kraftselskap
- Verdien av norsk vannkraft i fremtiden
- Flytting av hovedkontor og kompetanse til utlandet fra alle landets regioner
- Sårbarheten i kraftforsyningen ved utenlandsk eierskap
- Kommunal kapital, avkastning og finansiering
- Skattelegging av grunnrenten i fremtidig kraftproduksjon

Så kan det tas opp reelle forhandlinger med EU for å finne frem til politiske løsninger som sikrer et fortsatt norsk offentlig eierskap til det alt vesentlige av vannkraftressursene.

Forutsatt at Transaksjonsalternativet ikke strider med EØS-avtalen anbefales dette alternativet benyttet i utforming av nye konsesjonslover.

**Styret avgir følgende uttalelse:**

At saken ikke fremmes for endelig behandling før grundige konsekvensutredninger foreligger bl.a.:

1.
  - Konsekvenser av salgspresset når det gjelder framtidig eierskap.
  - markedsmakt, kraftpriser og leveringssikkerhet i et fremtidig kraftmarked med å få sterke utenlandske kraftselskap
  - verdien av norsk vannkraft i fremtiden
  - flytting av hovedkontor og kompetanse til utlandet fra alle landets regioner.
  - Sårbarheten i kraftforsyningen ved utenlandske eierskap.
  - Kommunal kapital, avkastning og finansiering.
  - Skattelegging av grunnrenten i fremtidig kraftproduksjon.
2. Så kan det tas opp reelle forhandlinger med EU for å finne frem til politiske løsninger som sikrer et fortsatt norsk offentlig eierskap til det alt vesentlige av vannkraftressursene.
3. Forutsatt at transaksjonsalternativet ikke strider med EØS-avtalen, anbefales dette alternativet benyttet i utforming av nye konsesjonslover.

Sign. adm.direktør

Sign. møteleder

.....

.....